TUNTURILATU

1964

Hyvää joulua

JULKAISIJA: Tunturilatu r.y.

PUHEENJOHTAJA: Dipl.ins. Yrjö Pitkänen

SIHTEERI: Neiti Hilkka Repo
Mechelininkatu 8 B

RIIPPUSILLAN RAKENNUS IVALONJOKEEN

Ivalonjoki oli muodostunut viimeiseksi esteeksi niinkutsutussa Inarin kierroksessa. Tästä oli puhuttu useaan otteeseen, ja oli tultu siihen tulokseen, että joen ylitse pitäisi saada silta. Lisäksi sen täytyisi löytyä joesta Palojoensuun ja Kutturan väliltä, jotta se sopisi reittiin, sillä tälle reitille on rakennettu kammejakin.

Niin lähti, Insinööri Pitkänen seuranaan Lauri Paananen ja oli heillä yksi tyttökin mukana, nimeltää Aili Sarpolahti talvella 1961 tutkimaan Ivalonjokea. Menesjärveltä he hiihtelivät Palojoensuulle ja siitä sitten joen vartta Kutturaan päin. 300 metriä ennen Kultalaa oli heidän mielestään sopiva kohta sillanrakennuspaikaksi. Tässä oli nimittäin saari keskellä jokea, joka on melko välttämätön, kun lähdetään talkoovoimin siltaa rakentamaan erämaahan. Paikka merkittiin muistiin. Kevät-talvella 1962 Topi Harjanne kävi myös siellä Veijo Kämäräisen ja Juhani Koposen kanssa. He hiihtelivät Ivalon kentältä jokea pitkin Kultalaan ja vielä ohitse Appisjoen suulle asti. Saman paikan hekin katsoivat parhaaksi. Asiasta oli puhuttu, ja kesällä 1962 lähtivät Yrjö Pitkänen ja Paavo Kilhberg uudestaan melkein samoja reittejä, tutkimaan miltä paikka näyttäisi kesällä. Näin tuli vahvistettua paikan sopivuus, ja oli todettu tämän olevan ainoan mahdollisen jota voitiin ajatella.

Kesällä 1963 rakennuspaikalle lähtikin sitten mittausretkikunta. Tähän kuuluivat tietenkin Yki Pitkänen, joka tuli myös sillan piirtämään, Jussi Lagus, Aaro Raappana, Risto Pitkänen ja Kimmo Koski. Aaro ja Jussi laskivat joen Kutturasta veneellä, toisten kävellessä Kutturan tieltä Kultalaan. Heidän palattuaan etelään alkoikin kiireinen sillan suunnittelu ja piirtäminen. Ykihän siinä eniten töitä teki ja hän myöskin oli pomona sitten rakennus aikana. Sillan rakennuslupa täytyi tietenkin myös hankkia.

Aluemetsänhoitaja Yrjö Siitonen auttoi myös paljon, hän hankki kaikki puutarpeet. Kutturan miehet kuljetti puut ja lankut rakennuspaikalle. Tarkoitus oli että ne viedään talven aikaan, mutta vesiteitse ne vasta oli viety. Kustannukset oli suunniteltu peitettävän siten, että itse kulut saadaan lahjoituksina ja Tunturilatulaiset tekevät työn. Lahjoituksia on kertynytkin. Kesko Oy lahjoitti siltaan kaikki rautaosat. Suomen Matkailija Yhdistys rahallisesti sekä seuraavat toiminimet ja yksityiset henkilöt: Chymos Oy, Huhtamäki-Yhtymä Oy, Kahvi Oy, Munkkisaaren tehtaat, Peltiteos Oy, Saarioinen Oy, Stockmann Oy-Ab, Strömberg Oy-Ab, SOK, Suomen Säilyke Oy, Tucttajainkone Oy Valio, Rakennusmestari P Koskinen ja edustaja J Koponen. Talkoolaiset maksoivat matkakulut itse, muonitus talkoopäivinä oli järjestetty yhteiseksi ja ilmaiseksi. Ja niin sitten kaikkien suunnitelmien jälkeen lyötiinkin lähtöpäivä lukkoon, joka oli täältä etelästä lähdettäessä lauantai-ilta, elokuun ensimmmäinen päivä kesä 1964. Rovaniemen asemalla oli sitten kokoontuminen sunnuntaina, josta jatkoimme Eskelisen tilausbussilla kohti Laanilaa, missä oli sovittu tapaaminen Insinöörien ja joidenkin muiden mukaantulevien kanssa. Kahvit juotuamme sitten lähdimmekin kohti Kutturaa. Aaro Raappana tuli meitä vastaan oikein polkupyörällä, joten poimimme hänet pyörineen autoon. Vähän ennen Kutturaa vaeltajat nousivat autosta ja muutamat jatkoivat vielä Kutturaan, josta muonien ja työtarvikkeiden kanssa laskivat Aaron veneillä alas Kultalaan.

Oli laskettu, että olisimme yhtä aikaa perillä jos kaikki sujuu hyvin. Me vaeltajat nostimme reput ja rinkat selkään ja lähdimme vaeltamaan iloisella mielellä kohti Kultalaa. Oli sunnuntai-ilta, taival oli paikoin kuivempaa, mutta oli soitakin, eräs vajosikin suohon ollessaan liian varovainen. Tilanne ei ollut kuitenkaan niin vaarallinen, saapas vain imeytyi pehmeään suohon. Ilta alkoi hämärtyä, tuli keskiyö, me vaelsimme. Vihdoin Ivalonjoen varteen tultuamme, huomasimme menneemme liikaa oikealle. Laitoimme tulet joen varteen ja keitimme kahvia, poikien yrittäessä kalaa. Nuotion ympärillä lämmittelimme sillä joen varressa on kosteaa ja viileää näin aamuyöstä. Vihdoin pääsimme jatkamaan kohti Kultalaa, pitkin joen vartta, joka oli hyvin kivikoista ja hankalaa kävellä, väsyneenä koska takanamme olivat vuorokauden matkarasitukset.

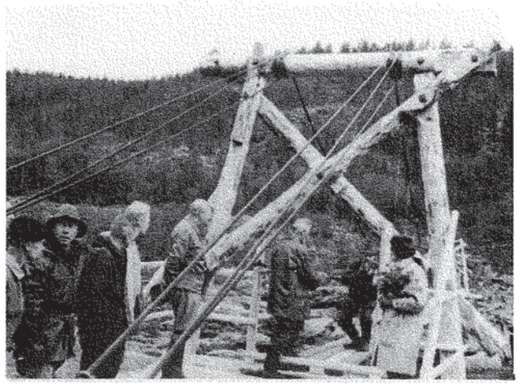
Hiljaisina ja varovaisina vaeltelimme nousevan auringon kajossa kohti Kultalaa. Tulihan se näkyviin ja odotimme vain, että veneellä tulijat ovat meitä rannalla vastassa. Olimme varmoja, että he ovat ehtineet odottaa meitä ja ihmetellä missä olemme. Toisin kävi, oltuamme puoli kuusi perillä saimme jäädä vastakkaiselle rannalle odottamaan milloin soutajat tulevat. Miehet jo lähtivät jokivartta vastaan, sillä aina voi sattua jotain. Ehdimme ottaa nokosetkin siinä rantahiekalla aamuauringon lämmittäessä, ennenkuin venemiehet tulivat. Puolen päivän maissa he

viimein tulivat komeasti laskien kolme venettä peräkkäin, alas saunan rantaan. Kutturasta oli saatu kolmas vene avuksi sillä kahteen veneeseen olisi ollut liikaa tavaraa, oli nytkin pitänyt jättää puolessa välissä osa pois, jotka myöhemmin käytiin hakemassa. Maggan veljekset olivat lähteneet soutumiehiksi veneellään. Sumu oli heidät pysäyttänyt sillä eivät Lapin miehet lähde sumussa koskia laskemaan ellei ole aivan pakko. Tulilla olivat yön viettäneet odottaen, että sumu aamulla häipyy. Saunan eteen purkivat he veneistä tavarat ja sitten alkoi meidän kuljetuksemme toiselle rannalle rinkkoinemme. Rannasta oli kivuttava melko jyrkkä rinne ylös, sen päällä oli päärakennus. Tämä vuosisadan vaihteessa rakennettu rakennus on arvokkaan näköinen auringon polttamine seinineen. Ja viimeisten noustua rannasta tavaroineen, olikin emännillä jo suuhun pantavaa meille valmiina.

Iltapäivällä piti lähteä heti siltatöihin, mutta alko sataa, joten siirrettiin aamuun. Kaikille oli lepo tarpeen, ennenkuin alkoi kova työnteko. Muutamat kävivät illansuussa uistinta kokeilemassa ja Harjanteen Topi saikin 2600 gr painavan taimenen. Nyt myöskin saatiin täydellinen luku, ketkä olivat uskaltautuneet siltatalkoisiin.

Mukana olivat seuraavat Tunturilatulaiset:

Yrjö Pitkänen	Helsinki	
Elli Pitkänen	Helsinki	
Eeva Ratia	Porvoo	
Jussi Lagus	Helsinki	
Siiri Kostamo	Rajamäki	
Aaro Raappana	Ivalo	
Titi Pitkänen	Helsinki	
Hannu Pitkänen	Helsinki	
Jam-Jam Lampen	Helsinki	(filmaaja)
Paavo Kilhberg	Helsinki	
Topi Harjanne	Helsinki	
Toini Inkeroinen	Helsinki	
Brita Saloriutta	Helsinki	
Kirsti Päivärinta	Helsinki	
Maini Falck	Helsinki	
Kalevi Laaksonen	Friherrs	
Väinö Friman	Lahti	
Pirkko Päivärinta	Helsinki	
Pentti Erkko	Kotka	
Dora Erkko	Kotka	
Aaro Orhonen	Kaustinen	
William Komulainen	Helsinki	
Lauri Paananen	Helsinki	
Aune Konttinen	Jokela	
Meri Olin	Helsinki	
Urho Rautavuori	Tuusula	
Aune Kritz	Helsinki	
Pauli Rautamo	Helsinki	
Rainer Paasonen	Hyvinkää	
Helena Viljanen	Helsinki	
Kalervo Koivula	Helsinki	
Jouko Koivula	Helsinki	
Veikko Seppälä	Espoo	
Ossi launonen	Helsinki	
Thure Kairaneva	Kotka	
Saku Kärkkäinen	Helsinki	

Sillan juhlalliset avajaiset.
Aaro katkaisee silkkinauhan.

Sekä kylän miehet Niilo Magga ja Antti Magga Kuttura.

Tiistai-aamu alkoikin jo normaali leirielämän merkeissä. Hyvin nukutun yön jälkeen kaikki nousivat reippaina. Emännillä oli kahvit ja voileivät valmiina jo seitsemältä ja näin jatkuikin sitten koko ajan. Pääemännälle Eevalle tulikin heti oma apuporukka, joka teki meille mitä parhainta ruokaa koko leirin ajan. Kahvin juonnin jälkeen loppu väki jaettiin kolmeen työryhmään, kummallekin rannalle ja saareen menevät. Aaro Raappanan veneistä tuli meille kulkuvälineet ylitettäessä jokea ja saareen mentäessä.

Ensimmäisenä alkoi valtavien pukkien teko, joka näytti alussa melko toivottomalta. Mitattiin tukit piirustusten mukaiseksi ja sitten alkoi liitoskohtien loveus, jossa oli kaivertamista. Ruokailu oli kahdeltatoista siinä samalla aina tuli pieni rupatteluhetki keittiön ympärillä. Keittiö oli tehty ulos, koska ei voinut ajatella näin suurelle porukalle tehtävän ruokaa sisällä. Katokseksi oli mukana tuotu iso muovi, joka ei kovassa tuulessa kuitenkaan tahtonut kestää.

Iltapäivällä lähdettiin myös saareen. Sinne oli hankala mennä koska kummallakin puolella oli koski. Raappanan Aaroa ei ollut, hän lähti aamusta noutamaan Lapinmiesten ja Ossin kanssa loppuja tavaroita, jotka oli jätetty puoliväliin joen varteen. Niin pojat lähtivätkin omin neuvoin saareen köyden avulla ja onnistuihan se. Insinöörit Pitkänen ja Lagus tekivät kovasti mittauksia, koska maa oli epätasaista ja pukkien jalat tulivat eri korkeuksille. Tuli jo päivällisen aika, sillä kellokin oli jo 19 ja työt pyörivät täydellä teholla kahdessa pisteessä. Ruokailun jälkeen miehet lähtivät vielä jatkamaan, sillä olihan meille tullut suunniteltua enemmän työtä, koska kannatuspukit olivat tekemättä.

Iltateen jälkeen käytiinkin jo heti nukkumaan. Suurin osa talkoolaisista nukkuikin Kultalan päärakennuksessa, koska oli melko kosteaa koko ajan. Oli naisilla oma huone, samoin miehillä sekä Pitkäsellä perheineen oma. Oli vielä Aarollakin oma huoneensa, jossa väliaikaiset myös nukkuivat sekä lisäksi iso olohuone. Telttoja oli pystyssä myös kuusikappaletta.

Jatkuu seur. sivulla

Keskiviikkoaamuna satoi, mutta se ei haitannut. Puurot syötyä ja kahvit juotua porukka taas pirteänä lähti työkohteisiinsa pukkeja valmistamaan.

Aune Konttisesta tuli lautturi, hän kuljetti aina yli joen porukkaa. Aaro Raappana alkoi hoitaa liikennettä saareen kosken alta, hyvällä Lapinmiehen kokemuksella. Vähitellen oli kaikille joku määrätty työ niin niille tytöille, jotka eivät olleet keittiössä niinkuin miehillekin.

Tänä iltapäivänä oli jo ensimmäisen pukin nosto, paikalle oli komennettu kaikki talkoolaiset. Työ oli vaikea, sillä puut olivat liukkaita ja maa epätasaista kivilouhikkoa. Ykin tekniikalla pukki kuitenkin nousi hitaasti kohti korkeutta. Apuna käytettiin naruja, seipäitä ja tietysti raakaa voimaa. Oli mukava katsella joen yli palattaessa, kuinka pukki seisoi komeana erämaassa. Ilta oli melko viileä vain 10 astetta, joten emäntien hernekeitto lämmitti mukavasti. Illalla myöhemmin selvisi, että vaijerikoussit puuttuivat. Todettiin, jos niitä lähtisi heti toimittamaan ja ne saataisiin, niin että ne olisivat parin päivän päästä siellä niin ei tulisi mitään vaikeuksia vielä. Asia

Silta Kultalan puolelta

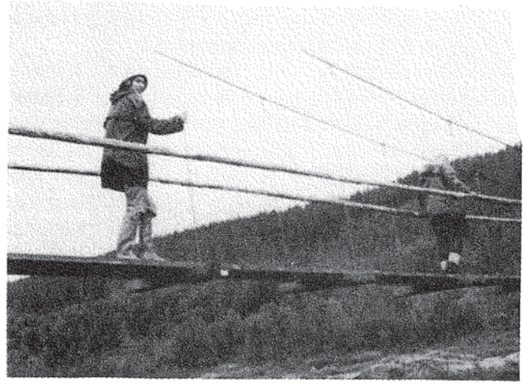
jätettiin yön ajaksi hautumaan kuka aamulla lähtisi matkaan. Torstaiaamuna kuudes elokuuta sitten päätettiin, että Pauli ja Lauri lähtevät kohti Kutturaa. Yksi reppu pakattiin mukaan, siihen makuupussit ja vähän evästä, ja ohjeet annettiin kuinka on toimittava. Kutturassa on puhelin, josta voi tiedustella, missä lähimmässä kaupungissa näitä löytyy. Aikaa annettiin perjantai-iltaan. - Ensimmäisen pukin jalat kiinnitettiin ja sitten alkoi viimeisen kolmospukin valmistus kotirannalla. Nyt oli jo rutiinia ja työ sujui nopeammin, sillä ammattikirvesmiehiäkään ei ollut talkooporukkaan sattunut yhtään. Mukana oli myös kaksi radiopuhelinta, jotka osoittautuivat hyvin tarpeellisiksi. Työkaluja oli vähän, niitä jouduttiin pyytämään aina puhelimella, ja tytöt sitten juoksuttivat niitä missä milloin tarvittiin. Huuto ei kuulunut kosken kohistessa. Myös piti aina pomolta kysyä ohjeita, jos hän oli toisella puolella niinkuin useimmiten sattui. Perjantaina alkoi jo heti aamusta nousta pukki saaressakin. Tämä oli kaksiosainen joten siinä oli kaksi nostoa, mutta sujui nyt tässäkin jo paremmin. Sanotaanhan, että työ tekijäänsä opettaa. Saunaa ei ollut voinut lämmittää, sillä kiuas oli rikki. Wili oli tehnyt töitä sen kanssa, ja tänään saunoimmekin tässä ihanassa savusaunassa ensimmäisen kerran. Senjälkeen se lämpenikin joka päivä. Illalla palasivat myös pojat ja asiat oli tullut hoidettua, koussit tulivat. Laanilasta, autolta Pauli oli ne polkupyörällä käynyt noutamassa Kutturaan, josta taas kävelivät takaisin Kultalaan.

Näin ei tarvinnut suunnitella mitään väliaikaisia kiinnityksiä. Tänä iltana pidettiin myös oikein nuotio iltaa, olimmehan kaikki koossa. Lauloimme ja samalla tapahtui myös esittely, sillä kaikki eivät varmaan tienneet edes toistensa nimiä vielä, olihan meitä niin suuri porukka.

Lauantai-aamuna alkoikin sitten paksu tervattu vaijeri nousta ensimmäiselle pukille siitä ylitse joen saareen. Samalla siihen kiinnitettiin poikkikannattajat. Illalla olikin kaikki 20 kiikkua kiinnitetty paikoilleen, toisen jokiosuuden yli. Näin ne keinuivat kauniina jonona joen päällä. Tänään saapui myös kolme kaveria talkoisiin. Esko Venäläinen ja Pauli Kontiainen Pieksämäeltä ja Ossi Ylönen Juvalta. Paulipoika oli kovassa angiinassa ja meidän kipusiskomme Brita sai hänestä potilaan. Niin parani hän erämaassa pari päivää maattuaan ja lääkkeitä nautittuaan, että kykeni taas omin neuvoin palaamaan kotia päin. Tänään oli mitä ihanin päivä, aurinkokin paistoi oikein kuumasti, kaikki vähemmän urheatkin uimarit kävivät uimassa, toiset useammankin kerran. Iltaruokailun jälkeen toiset lähtivät vielä Appisjoen suulle kalaan, eräät lähtivät lakkoja etsimään, loppujen jäädessä nuotioiltaa viettämään. Emäntien kong kong soi klo 7 sunnuntaiaamunakin. Puuro oli silloin jo valmiina viimeisten vasta noustessa ylös. Aamu oli aurinkoinen ja lämmin, mikä tuntui ihanalta, koska useimmiten oli pilvinen taivas. Nyt tuli myös se suuri hetki, kun kolmas ja viimeinen pukki saatiin nostaa pystyyn kotirannalla. Kaikki olivat tyytyväisiä, sillä olihan raskaimmat työt nyt takanapäin. Mitään vahinkojakaan ei ole sattunut ja porakonekin toimi koko ajan hienosti, sillä porattiinkin kallioon paljon reikiä.

Jatkuu seur. sivulla

Kirjoittaja ylittämässä uutta siltaa.

Saimme tänään vielä yhden talkoolaisen johtajasusi Saku Kärkkäisen. Näin meitä oli neljäkymmentä talkoolaista. On ihmeellistä, että kaikille on vain työtä, ellei muuta niin keittiöön mahtuisi aina emäntien avuksi. Heillä on paljon touhua, kun on näin suuri perhe ruokittavana. Yks kaks alkoi kuulua lentokoneen surinaa, siitä ilo alkoi, meille piti tulla vieraita, jos kone pystyy vain laskeutumaan. Muutaman kerran se kiersi ympäri, ja lopulta pudotti paketin häipyen tunturin taakse. Keskon insinööri Sakari Mikkolan piti tulla katsomaan siltaa ja samalla tuoda kilpi, missä ilmenee lahjoittaja. Lisäksi paketissa oli kaksi kiloa kahvia. Illalla saimme tosiaan vieraita, sillä Immu Sorjonen tuli vaimoineen Kiilopäältä katsomaan pikavisiitille kuinka silta valmistuu.

Nyt on viikko vierähtänyt ja siltakin alkaa valmistua, vaikka alku näytti hankalalle. Kiikut tulivat kaikki paikoilleen, vielä puuttui lankut niiden päältä ennenkuin siinä voisi kävellä. Nyt alkoikin niiden kiinnitys kummastakin päästä, samoin rappujen teko Kultalan puolelle sillä ranta on siellä matala. Toiselle puolelle tasoitettiin oikein leveä sisääntulo, kaikki piti tulla kuntoon olivathan avajaiset sovittu huomenaamuksi. Töitä tehtiin myöhään niinkuin yleensäkin iltaruokailukin oli normaalisti vasta kello kaksikymmentäyksi. Tiistai-aamuna oli emännillä viideltä herätys, sillä miehet lähtivät kuudelta työhön, jotta avajaiset saadaan pidettyä sovittuun aikaan. Pari tuntia ne kuitenkin myöhästyivät, mutta ne olivat sitä juhlallisemmat. Keräännyimme kaikki pääportille. Yki Pitkänen lausui kauniita sanoja jonka jälkeen Pelle Pitkänen kastoi sillan aidolla konjakilla "Ykin sillaksi". Ikäsusi Aaro Raappana paikkakuntalaisena sai kunnian leuulla katkaista silkkinauhan ja avasi sillan liikenteelle kulkien ensimmäisenä. Seremonioiden jälkeen marssimme kaikki kymmenen metrin välein pitkin siltaa Kultalan puolelle Ykin tietysti tullessa viimeisenä. Näin totesimme sillan sopivaksi käyttöön jalankulkijoita varten. Kotirannalla vielä lauloimme, Olet maamme armahin.

Vielä riitti aherrusta iltamyöhään sillalla, mutta Ykin viimeisenä palattua tuntui mukavalta kuulla hänen sanovan: Nyt silta on valmis ei jäänyt mitään tehtävää. Nyt loppui Lautturi-Aunelta samoinkuin Aarolta venekuljetus, sillä olihan komea riippusilta mitä pitkin voi ylittää joen. Illalla istuimme nuotiolla, sillä olihan tämä meidän viimeinen yhteinen iltamme. Aamulla jakaannuimme jo kahtia, toisilla oli kiire etelään, toiset lähtivät vaeltamaan Vuontisjärvelle Tunturiladun omalle tontille.

Aamulla vietimme vielä hetken yhdessä Kultalan olohuoneessa, Yki kiitteli, erikoisesti emäntiä. Kaikki näyttivät tyytyväisiltä, sillä jokainen oli tehnyt varmaan sen, minkä kykeni tällaisissa talkoissa tekemään. Me, jotka lähdimme vaellukselle, jäimme katsomaan, kuinka etelään palaavat sillan ylitettyään lähtivät taivaltamaan rinkat selässä kohti Kutturan tietä ja sivistystä. Näin oli vierähtänyt yhdeksän muistorikasta vuorokautta.

H V

Lokakuun 29. päivänä kello 9 alkoi lohkomistoimitus Enontekiön kunnan Kyrön kylässä Jaakkola RNo 2,4 nimisellä tilalla. Tämä oli suuri hetki Tunturilatu ry:n historiassa, sillä tämä toimitus tarkoitti ostamamme palstan itsenäiseksi maarekisteriyksiköksi muodostamisen tärkeintä vaihetta. Toimituksen teknillinen suoritus oli sinänsä helppo, mutta sitä edelsi joukko kiireisiä neuvotteluja, edustus, matkajärjestelyt, rahoitus, asiantuntija puuston lukua varten, majoitus, pyykkikivien kuljetus, apumiehet, esteettömät todistajat jne. Mutta kaikkihan ne järjestyivät ja kun toinen tarvittava pyykki oli asianmukaisesti numerolla varustettu ja maahan kaivettuun kuoppaan tukevasti istutettu olikin maanmittarin kysymys, "mikä lapselle nimeksi?" Onneksi sekin oli jo valmiiksi puitu ja sillä hetkellä syntyi "SUSIKYRÖ". "Jo vain onkin hyvä nimi" oli läsnäolevien, maanmittausinsinööri Hannu Vähätalon, uskotun miehen Arvid Kyrön sekä itse Oskari Kyrön, palstamme myyjän yksimielinen toteamus.

Toivotaan vain onnea rakkaalle lapsellemme, SUSIKYRÖ-lle.

Teksti ja kuvat
Ville Rantala

NÄIN SYNTYI "SUSIKYRÖ"

Susikyrön korkeata rantatieviivaa pohjoiseen päin.

Vasemmalta lukien Oskari Kyrö, Arvid Kyrö ja Keinovaaran Erkki pyykki no 1 kohdalla yhteismetsän rajalla.

Mittari antaa ohjeita Erkki Keinovaaralle, Arvid Kyrölle ja Antero Suutari-Jääskölle etelärajan pyykillä.

Touhu oli kova, kun kepitettiin takarajaa.

Pyykki no 2 syntyy. "Ja se on sitten pullo konjakkia, jos sormille lyöt ja veri näkyy", sanoi maanmittausinsinööri työnjohtaja Suutari-Jääskölle, joka toimi päällelyöjänä.

JOHTAJA- JA TUNTURISUSIEN ESITTELY

31.10.64

IKÄSUSI No 11

URHO EMIL RAUTAVUORI, Turku

Susiharmajapää, kuten puheenjohtajamme häntä viime vuosikokouksessamme kutsui, on uskollisimpia kairankulkijoita. Jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan hän on samoillut Lappia ristiin rastiin.

Tunturilatuväki toivottelee tälle rehdille eräveikolle vielä monen monta virkistävää eräretkeä kiveliössä.

JOHTAJASUDET

No 16 ALFRED KOSONEN, Helsinki
" 17 ERKKI KUPIAINEN, Vapaaniemi
" 18 REINO KÄRKKÄINEN, Helsinki
" 19 TAPANI PIIRAINEN, Vanto
" 20 PENTTI TIILIKAINEN, Jyväskylä

TUNTURISUDET

No 389 PEKKA AHOKANTO, Tammisalo
" 390 PEKKA BJÖRKVALL, Kauniainen
" 391 HELMI DAHLGREN, Kokkola
" 392 ESKO FORSBERG, Jyväskylä
" 393 HELGE FOSS, Norja
" 394 KATRI GRONROOS, Kokkola
" 395 PENTTI HAARANEN, Puistola
" 396 LAHJA HALMETOJA, Kokkola
" 397 JORMA HANKA, Rajamäki
" 398 JOHAN HANNEN, Helsinki
" 399 JUHANI HARJU, Kokkola
" 400 RUNO HARMO, Helsinki
" 401 HANNES HEISKANEN, Kuusankoski
" 402 ALLI HOIKKALA, Matinkylä
" 403 VEIKKO HULKKO, Loimaa
" 404 KAJ HÄGGBLOM, Kokkola
" 405 SIRKKA LIVANAINEN, Kotka
" 406 PEKKA JÄRVINEN, Hyvinkää
" 407 PENTTI KARHUNEN, Helsinki
" 408 AULIS KINNARI, Helsinki
" 409 PIRKKO KOIVUMÄKI, Lauttasaari
" 410 AUNE KONTTINEN, Jokela
" 411 SULO KOSKELA, Etelä Haaga

Vihittävät sudet kuuntelevat tarkkaavaisina Lapin noidan loitsuja.

Älä kakistele, ota lisää, kehoittaa Noita "Max" Mandelinia.

"Sie oot ikä sus". Urho Emil Rautavuori.

No 412 AINI KOSKUS, Maunula
" 413 PEKKA KOSONEN, Helsinki
" 414 ESKO KURVINEN, Helsinki
" 415 VALDE KÄRKÄS, Karihaara
" 416 SIRKKA LAAKSO,Helsinki
" 417 KALEVI LAAKSONEN, Friherrs
" 418 VÄINÖ LAHTI, Humppila
" 419 VEIKKO LAINE, Lahti
" 420 PAAVO LAKIASUO, Keuruu
" 421 MAURI LEHTONEN, Kokkola
" 422 AIMO LEPPÄNEN, Kokkola
" 423 RISTO LOIKOLA, Kouvola
" 424 ANTERO LOUNAVAARA, Helsinki
" 425 MAURI MANDELIN, Tapiola
" 426 AINO MARKKANEN, Herttoniemi
" 427 REIJO MAUNO, Kuusankoski
" 428 GEORG MERIKOSKI, Tuuloma
" 429 VEIKKO MYLLYMÄKI, Kokkola
" 430 LIISÄ MÄKINEN, Helsinki
" 431 SALME NEUVONEN, Etelä Haaga
" 432 ANTTI NIKULAINEN, Rekola

No 433 MATTI NIEMINEN, Jyväskylä
" 434 PERTTI NIUTANEN, Helsinki
" 435 PENTTI NURMINEN, Helsinki
" 436 MARJA-LIISÄ NYKÄNEN, Helsinki
" 437 LEILA OJANEN, Herttoniemi
" 438 HERTTA PAKKALA, Hamina
" 439 KALLE PALONEN, Loimaa
" 440 VILHO PALONEN, Keuruu
" 441 PAULA PALM, Kokkola
" 442 AARNE PELTONEN
" 443 TUULIKKI PELTONEN, Tapanila
" 444 HEIKKI POHJOLA, Lahti
" 445 LEILA RANNIKKO, Turku
" 446 URHO SAARENVIRTA, Helsinki
" 447 PIRKKO SELINMAA, Korso
" 448 HELI-INKERI SÄRÖ, Helsinki
" 449 RAINE VALLELA, Kuusankoski
" 450 ELLA VARTIAINEN, Joensuu
" 451 YRJÖ VIRTANEN, Loimaa
" 452 ONNI VÄISÄNEN, Jyväskylä

Noita kertoo ruumiin mullasta ja sen vaikutteista.

Aarne Peltonen, paljon Lappia kiertänyt ja monelle kurssilaiselle tuttu, tanssin pyörteissä Lapintytön, Helvi Nuorganin kanssa. Kuusankoskelta Haikolat seuraavat tilannetta.

VUOSIKOKOUS 1964

Ahtaaksipa kävi Suomen Ladun toimiston tilat kun tunturilatulaiset kokoontuivat 31.10.64 pitämään siellä vuosikokoustaan 56 jäsenen voimalla. Erikoisesti oli merkille pantava maakunnan väen runsas mukana olo.

Kokouksen avauksen suoritti Tunturiladun puheenjohtaja Yrjö Pitkänen, joka avaussanoissaan selosti läsnäolijoille päättyneen toimintakauden työtä, joista mittavimmiksi muodostuivat oman tontin ostaminen ja riippusillan rakentaminen talkootyönä Ivalojoen yli. Kaikesta tästä ja monesta muusta suoritetusta työstä lausui puheenjohtaja parhaimmat kiitoksensa.

Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin toimistosihteeri Frans Saastamoinen ja sihteeriksi Hilkka Repo. Pöytäkirjan tarkistaminen annettiin C-E Wirtasen ja Veijo Kämäräisen käsiin. Toimintakertomuksen ja tilien hyväksymisen jälkeen päätettiin korottaa Tunturiladun jäsenmaksuja siten, että ne nyt ovat 5 markkaa ensimmäiseltä perheenjäseneltä, toiselta 2,50 mk ja lapsilta 1 markka. Toisiin latuyhdistyksiin kuuluvilta päätettiin velottaa jäsenmaksuna 4 markkaa sekä ainaisjäseniltä 50 markkaa.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin edelleenkin yksimielisesti ikäsusi Yrjö Pitkänen sekä erovuoroiset johtokunnan jäsenet Paavo Kihlberg, Bjarne Lampen, Kaarlo Salkorinne ja Antero Tarvainen uudelleen. Heidän lisäkseen johtokuntaan kuuluvat Hilkka Repo, Pirkko Päivärinta, Jussi Lagus ja Toivo Harjanne. Kämpän rakennustoimikuntaan valittiin puheenjohtajaksi Ville Rantala sekä muiksi jäseniksi A Tarvainen Helsingistä, V Friman Lahdesta, T Kairaneva Kotkasta, P Rannikko Turusta, P Tiilikainen Jyväskylästä sekä yksi arkkitehtijäsen, joka nimetään myöhemmin.

Yksimielinen, uutta intoa antava kokous sujui nopeasti ja päättyi naisjäsenten tarjoamaan päiväkahviin.

Aare Orhanen

VUONTISJÄRVEN VAELLUKSELL

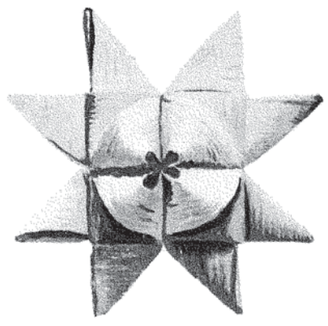
Tämän pienen pakinan tarkoituksena on yrittää kuvailla rakennustöiden päätyttyä "Vuontijärven vaelluksen" vaiheita, mikä alkoi 12/8 ja päättyi onnellisesti 16/8 illalla, jolloin Tunturiladun ikiomalle palstalle saavuttiin.

Ikäänkuin anteeksi pyydellen alussa huomautan, että tämän laatiminen uskottiin allekirjoittaneelle viime susijuhlissa, ja koska en tullut vaelluksen aikana pitäneeksi mitään päiväkirjamerkintöjä, niin vanhasta päästäni johtuen jotain oleellista jää ehkä pakinasta pois, mutta suurin piirtein vaelluksen vaiheet tapahtuivat seuraavasti:

Johtajasusi Topin johdolla yllämainittuna päivänä puolelta päivin rinkat pykälille nostettuina läksivät Pokkaa kohden vaeltelemaan Aune, Brita, Dora, Helena, Kirsti, Maini ja Siiri sekä Aare, Jouko-poju, Kalervo, Kale, Lasse, Pentti, Rainer, Saku, Tuure, Veikko ja Väiski. Ensimmäinen lepotauko pidettiin Appisjoella, kaikinpuolin hyvällä leiripaikalla. Täällä saatiin tutustua varsin näppärästi tehtyyn kahden hengen kalamajaan sekä saman suuruiseen saunarakennelmaan, jota kaikin ihailimme ja pidimme yksinkertaisuutensa ja käytännöllisyytensä takia kalamiehen ihannesaunana.

Lepotauon aikana innokkaat kalamiehemme jo ehtivät heitellä siimojaan vuolaaseen virtaan, ja tärppäsi kun tärppäsikin muutamain koukkuun pari lusikanmittaista tammukan alkua.

Appisjoelta muutamia kilometrejä Ivalon jokivartta seuraillen saavuimme varsin merkittävälle ja katsomisen arvoiselle koskelle saarnakönkäälle. Köngäs

Vuontisjärven tähti.

ei sinään poikkea muista Ivalojoen lukemattomista pikkukoskista, mutta "saarnatuoli", valtava hiidenkirnu könkään rannalla, siinä on yksi erämaan nähtävyyksiä. Jyrkkien jokitöyräiden harjoilla kulkeva paikkaa tuntematon vaellusjoukkue helposti kulkee alempana sijaitsevan saarnatuolin ohitse, ja niin oli meillekin vähällä käydä, vaikka ennen lähtöämme Kultalassa ikäsusi Aaro meille paikkaa selosti ja kehoitti kaikin mokomin tähän erikoiseen luonnon nähtävyyteen tutustumaan. Kuten sanottu, kuljimme ylhäällä harjanteella jo muutamia satoja metrejä paikan ohitse, kunnes Topi arveli, että näillä tienoilla tuolin pitäisi sijaita, painui alas rotkoon ja kotvan kuluttua huikkasi muut seuraamaan perässä. Sieltä se valtava hiidenkirnu löytyi könkään partaalta. Noin miehen rinnan korkeuden tasalle luonto on kirnun seinämään muodostanut aukon, joten kirnu todella on kuin valtava saarnatuoli. Jokaisen Kultalassa kävijän kannattaa pistäytyä saarnatuolia katsomassa, sillä paikka on lisäksi historiallinen. Ikäsusi Aaro kertoi, että jo ennen kuluneen vuosisadan vaihdetta, jolloin seudulla kultakuume oli korkeimmillaan, ja Ivalojokivarret kullankaivajien miehittämiä, Ivalon sen aikuinen pappi oli pitänyt kullankaivajille jumalanpalveluksen mahtava hiidenkirnu saarnatuolinaan, ja alempana rannan kiviröykkiöillä istuivat kymmenlukuiset kullankaivajat seurakuntana. Siitä lähtien köngäs sai nimekseen saarnaköngäs.

Edelleen Ivalojokivartta seuraillen iltamyöhällä valittiin sopiva asentopaikka, jossa teltat pystyyn ja sopivan kokoinen nuotio sytytettiin Lapin yöttömän yön viettämiseen, aidon erämaan tunnelmissa, suloinen raukeus jäsenissä rasittavan alkutaipaleen jälkeen. Seuraavana päivänä edelleen vaellettiin jokivartta seuraillen, välillä laskeuduttiin tiheisiin koivu- ja pajukasvullisuuden peittämiin rosoisiin kuruihin, joissa oli edettävä suurta varovaisuutta noudattaen, välillä kiivettiin jyrkkiä rinteitä ylös vaarojen laelle, mutta hyvin kaikkien pumppulaitteet ja palkeet näyttivät toimivan, eikä ihmekään, koska sillanrakennushommissa oli hankittu hyvää pohjakuntoa jo ennestään olleen kunnon lisäksi.

Kolmantena vaelluspäivänä kuljettiin tasaisempia maastoja kohti Repojokea, jonne iltapäivällä saavuimme, ja oikein ihmisasunnon tanhuvilla vietimme nautintorikkaan päivällistauon, sillä olimmehan jo saavuttaneet yhden etappimme Repojoen ja tiesuunnan Menesjärvi - Pokka. Mitään tapaturmia tai sairauksia ei ollut kenellekään sattunut, mutta kuopuksemme Jouko-pojun polveen alkoi ilmetä vakavia rasittumisen oireita. Asian laita oli nähkääs niin, että sillanrakennusvaiheen aikana Kultalassa eräänä päivänä lentokoneesta pudotettiin Lahjapaketti, ja Jouko-poju innoissaan juoksujalkaa läksi kirmaisemaan muonapakettia etsimään, jolloin jokivarren louhikkoisessa maastossa kaatui ja satutti polvilumpion kivenjärkäleeseen. No, heti paikan päällä v.t. lääkärimme Brita antoi ensiavun, plaastaroi polven ja sitoi idealsiteen päälle. Poju käveli tämän jälkeen kuin ei mitään olisi tapahtunutkaan, ja urhoollisesti vaelteli alkupäivät. Matka Repojoelta Ivalon Mattiin oli pojulle kuitenkin tuskien taival. Sisukkaasti hän keppiä

Jatkuu seur. sivulla

Lauttakylän kämpällä.

tukenaan käyttäen jaksoi Mattiin saakka, ja täältä helikopteri nouti pojun Ivalon sairaalaan. Nyttemmin pojun polvi on tervehtynyt, ja kaikin toivomme sekä tiedämme pojusta kehittyvän kelpo erämiehen ja taitavan tarpojan. Ivalon Matin tanhuville leiriydyimme yön ajaksi, sekä seuraavana aamuna jatkui vaelluksemme kohti Pokkaa, pojun isän Kalervon jäädessä Mattiin hoivaamaan pojua helikopteriin. Seurailtiin tiesuuntaa, mikä halkoi osittain pitkospuilla varustettuja laajoja nevoja, aapoja, ja vaikka koetettiin taiten aapoja ylittää, niin yhdeltä jos toiseltakin tuppasi saappaat suohon jäämään. Onnellisesti kuitenkin saavuttiin metsähallituksen rakentamalle uudelle kämpälle, jossa oli puhelinkin, sekä erillinen saunarakennus. Paikkaa kutsutaan Lauttaseläksi. Täällä tietysti valmistettiin sopat ja kahvit sekä levättiin kunnollisesti. Koska Kalervo oli jäänyt hoivaamaan pojun lähtöä, kuten ylempänä on mainittu, päätimme, että Saku ja Kale jäävät Lauttaselän kämpälle odottelemaan, kunnes Kalervo sinne ehtii, ja Saku lupasi varmuuden vuoksi asettua nukkumaan poikkiteloin tielle, varustettuna varoitustaululla "Älä Kalervo astu päälleni", mutta ennen lähtöämme Kalervo nopsajalkaisena vaeltajana ehtikin Lauttaselälle muitten mukaan, joten Sakun unelma, saada rauhassa koisia keskellä vaellusjuntua, ei toteutunutkaan.

Taustalla Ivalon Matti.

Loppumatka Pokkaan aapojen halki sujui etupäässä hillojen poimimisen merkeissä. Jokaisella oli tilaisuus popsia näitä Lapin keltaisia herkkuja maarunsa täyteen moneen kertaan. Miehet näyttivätkin varsin hanakasti täyttävän omaa vellinpesäänsä, mutta naisemme noukkivat herkkuja etupäässä muovipusseihin, ja iltanuotiolla präiskäleiden paistamisen keralla miespuoliset jäsenet taas saivat valtavat määrät levitellä präiskäleiden päälle naistemme varaamia herkkuja. Ikioma Samimme, jonka ruokakuntaan vaelluksemmekin aikana Lassella ja minulla oli edelleen onni kuulua, poimi yhteiseen käyttöömme pari suurta pussillista. Tämmöistä se tahtoo olla, että naiset epäitsekkäästi vaellusmatkoilla hoivaavat ruokatalouteen kuuluvat jutut.

Lauantai-illalla elokuun 15 päivänä saavuimme pari, kolme taloa käsittävään Pokan kylään, ja Pokan koirat kuuluvat kyläläiselle ilmaisevan, että kylän syrjään oivalliselle mäntykankaalle on ilmestynyt vieraita. Sunnuntaiaamulla Pokassa talon emäntä perin kohtuulliseen hintaan tarjosi meille maitoa, ja hyvin lehmän antimet meille kelpasivat; myös Ivalon Matissa saatiin maitoa.

Pokasta jatkettiin herroiksi matkaa linja-autolla ja illan suussa saavuttiin Kyrön kylään, jonne automatka päättyi. Täältä Kyrön isäntä opasti vaeltajat paikan päälle, ja näin saavuttiin kauniin Vuontisjärven rannalle Tunturiladun omalle maapalstalle.

Vaelluksemme aikana Väiski lepotauoilla puuhaili hieman salaperäisiä touhujaan toisten oikoessa ja lepuuttaessa väsyneitä raajojaan. Puseron taskuissa roikkui tuohenviipaleita, joista hän näppäriä sormiaan ja saksia apunaan käyttäen näytti jotakin valmistelevan. Aikanaan sekin selvisi, että ensimmäisille Vuontisjärven vaeltajille "taiteilija" Väiski oli sommitellut siroja tuohitähtiä. - - Viimeinen yhteinen iltanuotio sytytetään Vuontisjärvellä omalla maaperällä, missä selustana on erämaa ja edessä tyyni järven pinta, johon kuvastuu koko valtava tunturijono kauneudessaan ja jylhyydessään. Tätä tulee varmasti monet Tunturilatulaiset ihailemaan ja viettämään lomiaan tässä kauniissa paikassa erämaajärven rannalla.

Hämärtyvässä Lapin yössä tervastulen loimutessa lauletaan nuotiolauluja, mielet herkistyvät ja täyttyvät kumman salaperäisellä erämaankaipauksella, jota vain Lapin vaeltaja voi kokea,

Lappi lumoaa.

Brita ja Topi nousevat istuimiltaan, pyytävät hiljaisuutta, nuotiotulen loisteessa he jakavat jokaiselle tuohitähden, Vuontisjärven vaeltajan merkin. -

nuotiotuli hiljalleen lepattaen riutuu, sammuu - vaeltajat vaipuvat rauhaisaan uneen.

"YKIN SILLAN" KUULUMISIA

Riippusilta Ivalojoen yli vanhan Kultalan alapuolelle rakennettiin aivan "Kreivin aikaan", sillä heti sillan valmistuttua nousi vesi Ivalojoessa niin paljon, että joen ylittäminen kahlaamalla on ollut siitä saakka aivan mahdotonta. Silta on siten jo heti valmistuttuaan ollut hyvin tarpeeseen. Sitä osoittaa sekin, että Kultalassa olevaan vihkoseen oli kirjoittanut nimensä kolmisenkymmentä retkeilijää lokakuun 20 päivään mennessä, jolloin sillalle vietiin vieraskirja, joka on nyt sillan keskipylvääseen kiinnitetyssä kuparilaatikossa. Paljon on luonnollisesti ollut sellaisiakin kulkijoita - metsä- ja poromiehiä, jotka eivät ole kirjoittaneet vihkoon mitään kaynnistään ja sillan ylityksestä.

Aaro Raappana

ALPPIKERHO PERUSTETTIIN

Marraskuun 13. päivänä oli Ladun toimistoon kokoontunut 24 henkilöä perustamaan Alppikerhoa. Kerholle annettiin nimeksi Alppikerho ja se on Tunturiladun alainen. Kerhon tarkoituksena on olla Alppihiihdosta ja -retkeilystä kiinnostuneiden henkilöiden yhdyssiteenä. Kerho järjestää jäsenilleen kerhoiltoja, esitelmiä ja luentatilaisuuksia, kuva ja filmi-iltoja sekä pyrkii muullakin tavoin kehittämään jäsentensä alppituntemusta ja -tekniikkaa. Kerhon jäseneksi pääsevät kaikki 18 vuotta täyttäneet Tunturiladun jäsenet.

Kerhon jäsenmaksuksi määrättiin 1,-.

Kerhon puheenjohtajaksi valittiin Knuut Steiner, sihteeriksi Anneli Peltonen ja kerhotoimikuntaan valittiin Tuula Jokela, Veijo Kämäräinen, Aulis Laine, Esko Kurvinen ja T Harjanne. Sihteerin osoite: PAKILA, Alkutie 27 puh. kotiin 74 92 63.

Susivaliokunta käsitteli tämänvuoden vihkiäisiin ennätysmäärän susianomuksia. Yli seitsemästäkymmenestä anomuksesta hyväksyttiin 64.

Susivaliokunta: vasemmalta T Saarinen, S Kostamo, H Repo, puh.johtaja V Rantala, Jamjam Lampen, T Harjanne.

Ystävämme kämppähiiri

Tämä pieni sievä eläin kuuluu melkein jokaisen Lapin kämpän "irtaimistoon" jos niin voi sanoa. Niinpä se keksiikin meille retkeilijöille monet temput, ellei huomaa pitää varaansa.

Satuin eräänä talvena Muorravaarakalla ollessamme jättämään 200 gr pähkinöitä kämpän hyllylle. Viivyimme hiihtämässä noin kolme tuntia, tulimme takaisin kämpälle, avasin oven, kuulin rapinaa hyllyltä, ja näin kuinka hiiri hätääntyneenä juoksi pakoon hirttä pitkin. Katsoin pussia jossa oli jäljellä enää muutama pähkinä. Tulimme siihen tulokseen, että hiirulainen keräsi muonaa varastoon.

Samalla retkellä oli muuten aika kova pakkanen, kämpässä aika viileätä, ja vähän nukkujia. Nukuimme lähekkäin ja päät melkein yhdessä. Aamulla herätessämme lähti hiiri pakoon hiuksistamme, jossa sillä varmaan oli ollut hyvä nukkua. Puuttuipa vain, että tuo sievä otus olisi pujahtanut makuupussiimme.

Kerran oli tultu Raja-Joosepista Sudenpesälle, juhannusaatto, ja hetki jolloin tekee mieli jotakin hyvää. Päätin tehdä tryffeleitä, koska olin varannut ainekset mukaan. Rupesin rapistelemaan pussejani, ja vaivaamaan taikinaa, kämpän ovi oli auki, iltaaurinko paistoi sieltä kauniisti ja valaisi kämpän.

Olin juuri ehtinyt ihmetellä, missä hiiret viipyvät, kun näin pienen nokan laverin nurkassa olevalla kololla. Täsmälleen samassa paikassa, mistä olin odottanut sen ilmestyvän, haisteli ja katseli, varmaan tuntui hyvät tuoksut hiiren nokkaan. Se häipyi uudelleen näkyvistä. Otin paperin palasen, siihen taikinaa jonka asetin hirrelle aika lähelle koloa, kohta sieltä ilmestyi pieni hiiri uudelleen, jolla oli mitä kaunein

turkki, joka ilta-auringossa kiilsi kauniisti, pienet pippurisilmät katsoivat suoraan minuun. Hiiri sieppasi taikinaa suuhunsa ja katosi koloonsa. Mutta hetken kuluttua alkoi armoton konsertti uunin nurkassa, taisi siellä olla koko pesue.

Siirsin paperia hirttä pitkin lähemmäksi itseäni, kävin laverille istumaan katsoakseni uskaltaako hiiri tulla uudelleen, ja tulihan se, otti sievästi suuhunsa taikinaa, ja juoksi tiehensä, ja jälleen toistui uunin nurkassa vikinä.

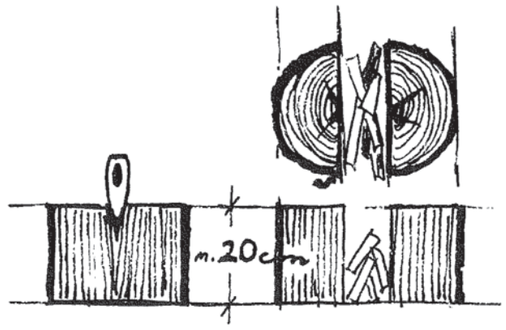
Tätä olisi varmaan jatkunut vaikka kuinka kauan, mutta toverini tulivat sisälle ihmettelemään, mitä siellä yksin puuhasin.

Näistä "hiiri-williameista" on useita tarinoita ja kirjoituksia kämppien vieraskirjoissa, tässä yksi niistä lappalaisten kirjoittama!

- Olimma karhun pyynisä vaan ei näkynyt pevon jälkiä. Kämpässä on hiiri, pelotti karhumiehijä, ei uskallettu nukkua.

R.S.

"Lettunuotio" eli "Räiskälerovio"

Kätevän keittotulen voi valmistaa nopeasti seuraavalla tavalla, jos on käytettävänä kunnollinen saha.

Sahataan paksusta puusta - hongasta, koivusta, tuulenkaadosta yms. - 15 - 20 cm pituinen pölkky, joka halkaistaan kirveellä keskeltä kahtia. Pölkyn puoliskot asetetaan pystyyn paljaan maan, polun, hiekan tai soran päälle halkaisupinnat vastakkain niin kauas toisistaan, että keittoastia pysyy tukevasti näin saadun "uunin" päällä. Uuniin tehdään sitten tuli kuivista oksista ym. pienistä puista ja niitä lisätään sitten tarpeen mukaan. Pölkkyjen sisäpintojen hiiltyessä tulee uuniin sellainen kuumuus, että keitos kiehuu nopeasti.

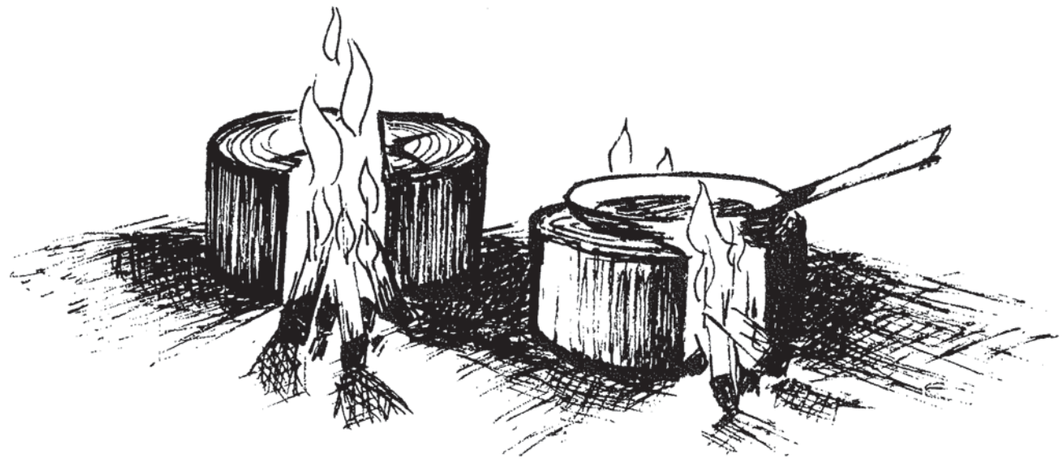
Keittämisen päätyttyä kaadetaan pölkyt selälleen ulospäin, jolloin tuli pölkyistä sammuu pian itsestään. Uutta käyttöä varten nostetaan pölkyt entisille paikoilleen pystöön.

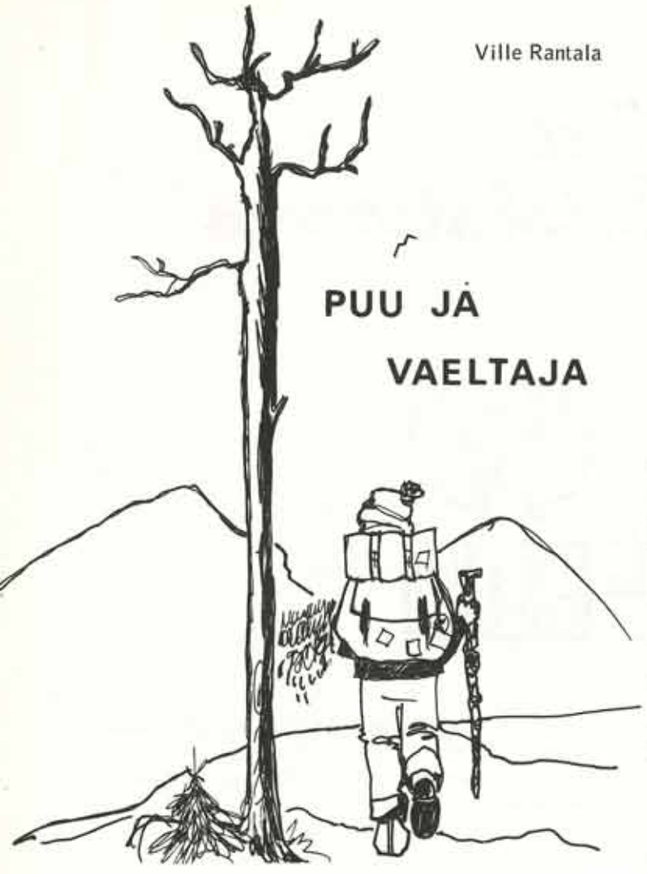
Jos puu on tarpeeksi paksu, niin sopii tulelle samaan aikaan useitakin keittoastioita.

Tällaista keittotulta käytettäessä ei ole vaaraa tulen levenemisestä, keittoastiat eivät nokeennu pahasti eivätkä keitot savustu.

Kesäaikana, jolloin suurta tulta ei tarvita lämpimän takia, on tämä tuli suositeltava kämppienkin luona ja muulloinkin, kun tarvitaan enemmän keittotulia, kuin kämpässä on.

Ikäsusi A Raappana

Ville Rantala

PUU JA VAELTAJA

"Suomen luonnon määräävä tekijä on metsä. Metsätön Suomi olisi kuin karvaton karhu." Näin luonnehti tohtori Martti Tertti Suomen luonnon perusolemusta. Jokainen retkeilijä ja luonnon ystävä voi tämän omakohtaisesti todeta. Tosin emme ehkä tätä asiaa juuri tule tällä tavoin ajatelleeksi, niin luonnollisena metsä kuuluu kaikkeen siihen mitä ympärillämme näemme. Vasta sitten kun joudumme maisemaan, josta metsä puuttuu, nousee tämä toteamus eteemme.

"Metsän puita tuuli tuudittaa" - sanotaan kansanlaulussa. Puista juuri metsä muodostuukin. Mutta kuinka moni meistä on tarkemmin syventynyt ajattelemaan puuta. Me näemme sen, käytämme sitä joka paikassa, ilman sitä emme tulisi toimeen. Mutta kai juuri siksi niin harvoin ajattelemme sitä.

Tässä yhteydessä ei ole aihetta ryhtyä käsittelemään puun biologiaa, syntyä, rakennetta tai merkitystä. Siitä on kirjoitettu laajoja teoksia ja tällä hetkellä Suomi tarkastelee näitä kysymyksiä taas uudessa valossa kun kysymys puun riittävyydestä on päivänpolttavana. Tarkoitukseni on vain kosketella puuta eräin ajatuksin, joita meidän erämaiden vaeltajien mieliin nousee tai saattaa ja joskus pitäisikin nousta erämaiden syvyyksissä.

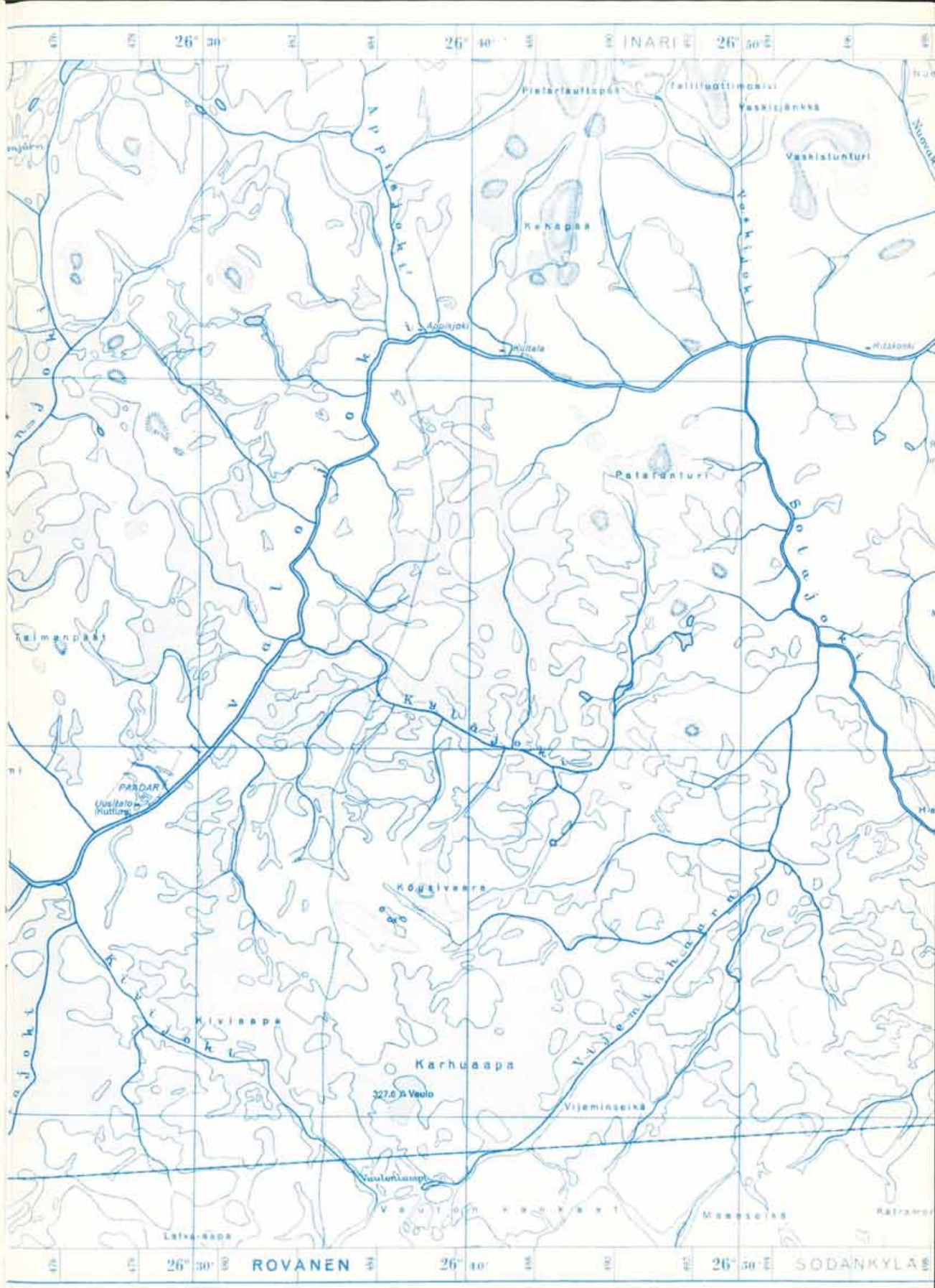
Sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto". Lakkapääpetäjän latvassa on kalasääksen tai kotkan pesä, jossain puun oksahangassa pienemmän siivekkään tai oravan pesä; Kelon tai lahopökkelön kolossa turvallinen pesäpaikka vielä pienemmälle; Puun juurella muurahaiskeko, juurten alla ketun tai mäyrän kölö; Oksiston suojassa näreen juurella metson, teeren tai jonkun muun pesä.

Tässä muutamia esimerkkejä siitä millä tavoin puu voi olla mukana uuden elämän syntyä ja jatkuvuutta turvaamassa. Samoin kuin itse toivomme, ettei kotiamme tuhottaisi, älkäämme myöskään tuhotko näiden pienten koteja eikä niitä edellytyksiä, jotka niiden kodinperustamiselle ovat olennaisia. Säästäkäämme siis kelo, jossa on tikankolo tai laho-oksien reikiä, sillä samalla kun se on meille yöhongaksi arvoton, on se arvokas, jopa joskus korvaamaton jollekin näistä pienistä ystävistämme. Älkäämme ajattelemattomasti myöskään kaatako tai katkaisko puuta, jonka aiaoksien alla, suojassa petojen katseilta ja auringon polttavalta helteeltä koppelo tai teeriemo hautoo. Ei ole muutenkaan tarpeen joka paikkaan, missä reppumme selästä otamme ja istahdamme levähtämään katkoa oksia muka pehmikkeeksi allemme. Tämän tehdessämme tuhoamme hetkessä luonnon usein monikymmenvuotisen työn tulokset. Ja minkä vuoksi? Se on liian kallis hinta hetken mukavuudesta.

Metsän kauneusarvo näkyy parhaiten katsomalla sitä laajalla perspektiivillä mutta yksityisen puun sitävastoin vain läheltä katsottuna. Miten moninainen voikaan olla erämaan puun muoto. Ei löydä kahta keloa, joiden oksat olisivat samanlaisia. Olen monesti tuijottanut kelohongan tai käkkärämännyn oksistoa ajatellen kuin "Havukka-ahon Konsta", että mikähän lie tuonkin perimmäinen tarkoitus. Olipa se mikä tahansa, joka tapauksessa se muodostaa olennaisen osan siitä luonnosta, jota pohjoisten metsäkairojen kulkija tarkastelee ja joka hänen mieleensä jää kun taas on jätettävä unelmat ja ruvettava hoitamaan leipätyötä, joka niin valitettavan usein pahasti häiritsee vapaa-ajan "harrastuksia". Luulen, että jos Lapissa ei olisi kelohonkaa moninaisine muotoineen ja hienoine yksityiskohtineen, en minä ainakaan olisi jatkanut pohjoisia vaelluksiani. Eikä tätä poista sekään, että kameran silmä tallettaa jonkun kauniin kelon kuvan tarkkana ja oikeana ja vieläpä värikkäänäkin vuosiksi eteenpäin vielä siitäkin kun kuvauksen kohteena ollutta keloa itseään ei enää ole. Kuvan katsottuaan haluaa uudelleen nähdä kaiken luonnossa edessään.

Entäpä puu retkeilijän käyttötarkoituksissa. Pohjolan talviyössä tasaisena palava rakovalkea laavun alla nukkuvan kulkijan lämmittäjänä, kannon juurikkaat kahvitulina, kuivan kelon oksat kynsitulina pikku tauoilla tai komeat hirret turvallisen kämpän seinissä, tässä taas esimerkkejä puusta, jota harvemmin ajattelemme, koska se on niin luonnollista.

Vaeltajaveli, pysähdy joskus ajattelemaan sellaisiakin asioita ja ilmiöitä, jotka tavallisesti sivuutat huomaamatta. Älä pidä aina niin kauheata kiirettä ehtiäksesi tänään sinne ja huomenna tuonne. Lyhennä lenkkiä ja istu välillä pitempäänkin, ehdit sinne seuraavallakin kerralla. Vastapainoksi saat ehkä hetkiä ja ajatuksia, joilla on enemmän kantavuutta kuin sen ja sen asian ja paikan tällä kertaa näkemisestä. Katso joskus vaikkapa puuta.

INARI
ROVANEN
SODANKYLÄ
26° 30'
26° 40'
26° 50'
Pietarjaureaapa
Yaskijänkkä
Yaskijaturi
Kenapää
Petsamonjoki
Kuusijoki
Kiviaapa
Karhuaapa
Vaulo
Vuolukiaapa
Latva-aapa
Pietarjaturi
Könkämäenjoki
Vuomajoki
Kivijoki
Kuusijoki
Vaulojoki
Solojoki
Vuomajoki
Vuolukiaapa
Vuolukiaapa
Vaulojoki
Vaulojoki
Vaulojoki